

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Maximiliani Sandaei E Societate Iesv Doctoris
Theologi Architectura Christiana**

Sandaeus, Maximilianus

Coloniae Agrippinae, 1653

7. Præfundamentum Humilitatis substernendum, Cognito sui

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46065](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46065)

Vniuersè S. Hieronymus, commentario in Abdiam: *Quis hereticorum non in superbiam extollitur, Ecclesia simplicitatem parvipendens, & fidem imperitiam reputans?* Idem adserit S. Augustinus, cuius hoc est effatum: (a) *Mater omnium hereticorum est superbia & cupiditas gloria, ac studium scientie: nempe, solius, aut vanæ. Quod ipso rerum usu & quotidianâ experientiâ nostri ævi hæreticorum verissimum esse recognoscimus. De quorum arrogantia pleni sunt, non Catholicorum modò sed ipsorummet sectariorum libri. Et demonstrant egregiè, Robertus Bellarminus, (b) Franciscus Feu-ardentius, (c) Ludouicus Richeomius (d) Joânes Lorrinus, (e) & Controversiarum tractatores. Summa. Fidei divinæ donum ex DEI illuminantis munere habetur Verissima autem est illa Christi Domini ad Patrem confessio: *Revelasti ea parvulis. Humiles sunt parvuli, & reciprocè.**

ARTICVLVS VII.

PRÆFVNDAMENTVM

Humilitati substernendum,

COGNITIO SVI.

Hic meritò percontetur Humilitatis profundæ sectator, an Humilitas ita sit Fundamentum Ædificiî spiritualis, ut nullum infra se habeat, quod ipsi quoque, quasi *Præfundamentum* sit substratum. Huic servata analogia ad Fundamenta ædificiorum haud malè responderetur: Quando Fundamentum ædificiî locatur, infra

Z 4 illud

(a) lib. 8. de Gen. ad litt. c. 25. (b) de Notis Eccl. (c) in epist. Lud. d. Idololu. Hugonot, (e) in Epist. Petri Joan. Acta. Justinian. 1. ad Timoth. 7.

illud solere poni calcem, similemve materiam, qua Fundamenti lapides conglutinentur, & tenacius fundo ac inter se cohæreant. Simile quid contingit in constructione Domus Sapientiæ, cujus Fundamentum cum sit Humilitas, hæc supponit cognitionem sui, id est, imperfectionum & defectuum suorum. Itaque infra *Fundamentum Humilitatis* collocatur *Notitia sui*, tanquam *Præfundamentum*, quæ calcis etiam & bituminis vice fungitur: illud Sapientibus antiquis celebratissimum, quod ut quidam canit *E cælo descendit*, *γῶδι τεαυτὸν*. Hoc est initium Humilitatis, & principium fabricæ quæ ex virtutibus confurgit, ac Humilitati insistit. Certè, Plato de hæc re differens, docet, *Nosse seipsum*, esse absolutè sapere, & ab eo omnem vitæ Sapientiam, justitiâque pendere. Idem alibi addit: nec prudentem, nec bonum, nec felicem esse posse, qui seipsum non probè norit. Quocirca sanctior apud Christianos Doctor Bernardus, sermone xxxvi, in Cant. Volo, inquit, animam primo omnium scire seipsam: quod id postulet ratio, & utilitatis & ordinis. Et ordinis quidem, quoniam quod nos sumus, primum est nobis: utilitatis verò, quia talis scientia, non inflat, sed humiliat.

PORRO, cognitio sui facillimè comparatur, dum quis se coram DEO, Angelis, ac tota Curia cælesti constitutis, considerat, Quis Qualisque sit, tum animo, tum corpore. Quoad illum ignorans, ad malum pronus, ad bonum lentus: quoad istud, è terra terrenus, vilis, bestiis similis, quoad utrumque, instabilis, levis, mille subiectus miseriis. Deinde, quod ex se nihil boni habeat, nihil possit. DEUS manum retrahat, in nihilum illicò concidat. Hæc coram DEO seriò perpendenda sunt, ad cuius lumen sine adulatione & fuce, res, ut in se sunt, comparèt. Ad illud lumen veritatis constitutus homo, seipsum, & sine dissimula-

mula-

mulatione inspicit, & sine palpatione dijudicat, inquit S. Bernardus. Ser. 42. in Cant. Nimirum, ad solarem radium atomi deteguntur, qui latebant antea.

ARTICVLVS VIII.
ACTVS HVMILITATIS
Lapides Fundamentales.

PRÆFVNDAMENTO firmiter stabilito, Lapides Fundamentales, qui sunt actus Humilitatis, illi imponit facer Architectus Ut sint in promptu numeris arithmetici designabo præcipuos. I. est VILIPENSIO, CONTEMPTUS sui. Nam ex Notitia sua oritur, ut quis se, quoad ea, quæ ex seipso habet, nihil æstimet. II. *Æstimatio suorum depressa.* Reputat enim se omnibus DEI bonis indignū, & ad omnia ineptum, idq; sine falsitate, ut docet S. Thomas 2, 2. q. 161. art. 6. ad 1. Siquidem talis est secundum ea, quæ ex seipso habet. III. *Despectus laudis & gloria.* Humilis namque veritatis amore impulsus non cupit ab aliis magni æstimari, vel laudari, quia videt id sibi neutiquam congruere, sed ei à quo omne bonum accepit. Quare usurpat illud Apostoli: *Regi Seculorum Immortali, & Invisibili Honor & Gloria.* Certè, non imago aut pictura laudem meretur, sed pictor: nec olla, sed figulus. IV. *Desiderium contemptus.* Optat haberi vilis, qui verè est Humilis, & ab aliis contemni. Talem enim cupit se ab aliis æstimari, qualem se veritatis sententia, & in oculis DEI novit esse. Rectè S. Bernardus: Ser. 16. in Cant. *Verus humilis vilis vult reputari, non humilis predicari: gaudet contemptu sui: hoc solo sanè superbus, quod laudes contemnat.* Quantum nimirum in ipso est: nam non semper expedit, ut alii nos nihil æstiment propter ædificationem & fructum aliorum, ut alibi monet idem Sanctus. V. *Dolor de honore sibi*